

LÄNSSTYRELSEN
Göteborgs och Bohus län
Planeringsavdelningen
Naturvårdsenheten
1:e bisp G Storm
Tel 031/60 58 20

BESLUT

1976-08-02

Rek + mb

Drängsviken

1 (3)

60

11.122-650-75

Kommunstyrelsen i
Strömstads kommun

Förklarande av idegransbeståndet inom fastigheten Öddö 1:63 i Tjärnö socken,
Strömstads kommun, som naturminne.

Idegranen (*Taxus baccata*) är en i hela landet mycket sparsamt förekommande växtart, som ur vetenskaplig synpunkt är av stort intresse. Inom fastigheten Öddö 1:63 i Tjärnö socken finns ett antal exemplar av denna art inom ett område som uppgår till c:a 0,5 hektar.

Fråga har uppkommit om skydd för beståndet och länsstyrelsen har därför upprättat ett förslag till skyddsföreskrifter och hört fastighetsägaren och kommunen om erinringar möter mot att fridlysa beståndet jämte erforderligt markområde kring detta som naturminne med de föreslagna föreskrifterna.

Fastighetsägarna, Ludvika kommun, har 1975-04-15 förklarat sig inte ha något att erinra mot detta och Strömstads kommun har 1975-03-20 tillstyrkt att de föreslagna åtgärderna genomförs.

På grund av vad ovan anförts och då länsstyrelsen finner att ifrågavarande naturföremål bör särskilt skyddas och vårdas på grund av sin betydelse för kännedomen om landets natur, förklarar länsstyrelsen som naturminne det aktuella idegransbeståndet jämte erforderligt markområde i den utsträckning det till beslutet hörande kartan (bilaga A) utvisar.

Länsstyrelsen fastställer med stöd av 8 naturvårdslagen följande föreskrifter beträffande rätten att förfoga över fastigheten inom naturminnet.

LÄNSSTYRELSEN
Göteborgs och Bohus län
Planeringsavdelningen
Naturvårdsenheten

BESLUT

1976-08-02

11.122-650-75

- A. Det är förbjudet att
  - 1. avverka träd och buskar dock att förvaltaren utan hinder härav må utföra röjning och annan åtgärd av andra trädarter än idegran för att möjliggöra idegranens förökning inom området,
  - 2. utföra schaktning, fyllning och tippning eller annan liknande åtgärd,
  - 3. anordna upplag,
  - 4. plantera träd eller andra växter,
  - 5. använda kemiska bekämpningsmedel,
  - 6. framdraga ledningar utan länsstyrelsens tillstånd.

B. Föreskrifter jämlikt 8 § naturvårdskungörelsen rörande naturminnets vård och förvaltning.

Naturminnet skall förvaltas och vårdas av skogsvårdsstyrelsen i länet. Området skall utmärkas med skyltar enligt naturvårdsverkets anvisningar och med av länsstyrelsen godkänd text.

./. Besvär i jordbruksdepartementet inom 3 veckor från delfåendet enligt bilaga (formulär 7)

I den slutliga handläggningen har förutom undertecknade byrådirektören Carl-Axel Jansson och l:e byråinspektören Gunnar Storm även deltagit länsassessorn Mats Vidén.

Carl-Axel Jansson
Carl-Axel Jansson

Gunnar Storm
Gunnar Storm

A-LC

LÄNSSTYRELSEN
Göteborgs och Bohus län
Planeringsavdelningen
Naturvårdsenheten

EXPEDITIONSLISTA

1976-08-02

11.122-650-75

Kopia till:

Ludvika kommun *Kok+mb*

statens naturvårdsverk

domänverket, distriktsförvaltningen, västra distriktet, Vänersborg
statens planverk

televerket, distriktsförvaltningen för västra teledistriktet, Göteborg
vägförvaltningen i Göteborgs och Bohus län

fastighetsbildningsmyndigheten i Strömstads distrikt

lantbruksnämnden i Göteborgs och Bohus län

skogsvårdsstyrelsen i Göteborgs och Bohus län

landsantikvarien i Göteborgs och Bohus län

länsåklagarmyndigheten i Göteborgs och Bohus län

åklagarmyndigheterna i Uddevalla åklagardistrikt, distriktsåklagaren
i Strömstad

polisstyrelsen i Strömstads polisdistrikt

kustbevakningen i västra distriktet

Strömstads Elverk

Trollhätte Kraftverk, 461 00 Trollhättan

AB Skandinaviska Elverk, Box 3118, 103 62 Stockholm 3

Göteborgs universitet, zoologiska institutionen

"- , institutionen för syst botanik

"- , institutionen för växtgeografi

"- , geologiska institutionen

naturhistoriska museet, Göteborg

svenska naturskyddsföreningen, Kungsholms strand 125, 112 34 Stock-
holm

svenska naturskyddsföreningen, länsombudet för norra delen,

lantmätare Claes Mattsson, Ulvstigen 36, 451 00 Uddevalla

svenska turistföreningen, Ö Hamngatan 25, 411 09 Göteborg

skid- och friluftsförbundet, Kungsgatan 61-67, 411 08 Göteborg

byggnadsnämnden i Strömstads kommun

naturvårdsombudet i Strömstads kommun

tidningarnas telegrambyrå, Göteborg

juridiska enheten

naturvårdsenheten

planenheten

lantmäterienheten

reservatakten

A-LC

1976-08-02

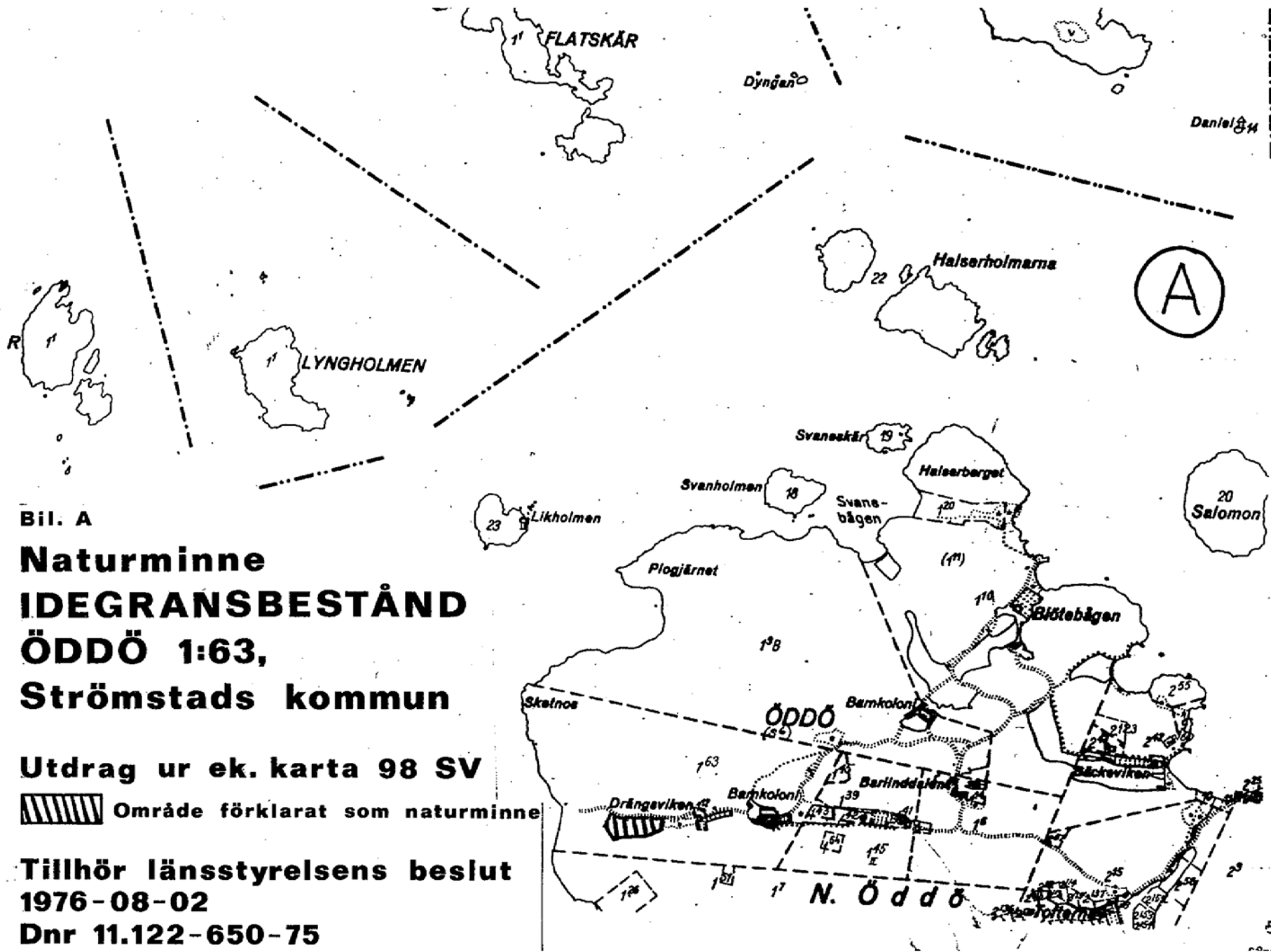
11.122-650-75

Besvär över detta beslut kan anföras genom skrivelse till regeringen.

Besvärsskrivelsen skall ha kommit in till jordbruksdepartementet inom tre veckor från den dag då klaganden fått del av beslutet.

I besvärsskrivelsen, som skall vara undertecknad av klaganden eller hans ombud, skall anges vilket beslut som överklagas, den ändring däri som yrkas samt de skäl som åberopas till stöd för yrkandet, Klaganden bör också uppge sitt namn samt postadress och telefonnummer.

Sänds besvärsskrivelsen med posten skall det ske till:
Jordbruksdepartementet, Fack, 103 20 STOCKHOLM

TJÄRNÖ S:IN SKEE S:IN
VETTE M:IN

Bil. A
Naturminne
IDEGRANSBESTÅND
ÖDDÖ 1:63,
Strömstads kommun

Utdrag ur ek. karta 98 SV
 Område förklarad som naturminne

Tillhör länsstyrelsens beslut
1976-08-02
Dnr 11.122-650-75

58° 55'

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårdsenheten
Johan Jannert
031-605414

2011-02-28

Diarienummer
511-2060-2011

Sida
1(1)

Naturminnen beslutade enligt tidigare lagstiftning

Naturminnen som bildats innan nuvarande Miljöbalken infördes kan i vissa fall benämnas och hanteras som naturreservat. Länsstyrelsen har upprättat ett PM där berörda naturminnen räknas upp, se bilaga. Dessa naturminnen kommer nu att benämnas och hanteras som naturreservat.

Johan Jannert

Bilaga

PM daterat 2005-02-23, inkl lista på berörda naturminnen

Kopia till

Akten

Sakområde områdesskydd

Sakområde vård och förvaltning

LÄNSSTYRELSEN
VÄSTRA GÖTALANDS LÄN

Naturvårds- och fiskeenheten
Per-Olof Martinsson
031-60 52 29
per-olof.martinsson@o.lst.se

Promemoria
2005-02-23

Diarienummer
511-2060-2011

Sida
1(2)

Angående vissa naturminnesmärken och naturminnen besluta- de enligt äldre naturvårdslagstiftning

Bakgrund

I Västra Götalands län finns ett antal beslut som fattas med stöd av äldre naturvårdslagstiftning. Det rör sig om skydd för olika naturföremål såsom enstaka större träd eller trädgrupper, jättegrytor, m.m. samt även smärre markområden som häckningsplatser för rovfåglar, odlingslandskap, skogsbestånd m.m.

Äldre lagstiftning

Enligt 1 § lagen den 25 juni 1909 angående naturminnemärkens fredande må område eller till fastighet hörande naturföremål, som är af särskildt intresse för kändedomen om landets natur eller på grund af märklig naturbeskaffenhet eljest synes böra för framtiden skyddas, i den ordning som enligt 2 § sägs såsom *naturminnesmärke* fridlysas.

Enligt 5 § naturskyddslagen (1952:688) må område eller till fastighet hörande naturföremål, som på grund av sin betydelse för kändedomen om landets natur, sin skönhet, egenart eller eljest märkliga beskaffenhet finnes böra skyddas, fridlysas såsom *naturminne*.

Naturvårdslagen

Genom införandet av naturvårdslagen kom definitionen av begreppet naturminne att begränsas till ”naturföremål”.

Enligt 13 § naturvårdslagen (1964:882) må till fastighet hörande naturföremål, som finnes böra särskilt skyddas eller vårdas på grund av sin betydelse för kändedomen om landets natur, sin skönhet eller eljest märkliga beskaffenhet, jämte erforderligt område på marken av länsstyrelsen fridlysas såsom *naturminne*. Lagparagrafen kommenteras av S.-G. Jonzon, L. Delin, B. Bengtsson, 1988 i boken Naturvårdslagen – en kommentar, på följande vis:

”Paragrafen avser i första hand skydd för föremål, bara i andra hand ett områdesskydd. Fridlysning som naturminne sker enbart i den kulturella naturvårdens intresse.

Termen naturminne, som i 1952 års naturskyddslag betecknade fridlyst område eller till fastighet hörande naturföremål, har i naturvårdslagen reservrats för sådana naturföremål jämte erforderligt skyddsområde på marken. Fridlysning av naturminne kan ske på samma grunder som bildande av na-

g:\verksamhet\51_omr_arter\511_skyddomr\la områdesskydd\le naturminne\naturminnen som numera är naturreservat\pm om naturminnen_naturreservat
2004.doc

Postadress:
403 40 GÖTEBORG

Besöksadress:
Ekelundsgatan 1

Telefon/Fax:
031-60 50 00 (växel)
031-60 58 97 (fax)

Webbadress:
www.o.lst.se

E-post:
natur@o.lst.se

turreservat med den skillnaden att ett naturföremål inte kan fridlysas på den grunden att det är av väsentlig betydelse för allmänhetens friluftsliv. Som exempel på fridlysningsbara naturföremål kan nämnas märkliga klippformationer, flyttblock, raukar, åsgrovar, jättegrytor och märkliga träd.

I motiven betonas att fastän naturminne formellt har karaktären av ett områdesskydd, det i regel är en väsentligt annan utgångspunkt för skyddsåtgärden vid bildande av naturminne än vid bildande av naturreservat; gränsen kan dock aldrig göras helt skarp. Om ett större antal värdefulla naturföremål ligger närheten av varandra torde det ofta vara praktiskt att innesluta dem i ett naturreservat. - Efter vad naturvårdsutredningen framhöll, borde i framtiden naturminnen avsättas med större urskillning.

I kommentaren till 44 § naturvårdslagen angående övergångsbestämmelser säger samma författare: "När i en äldre författning talas om "naturminnesmärke" eller (efter 1952) "naturminne", skall därmed numera förstås naturreservat, om skyddsobjektet är ett markområde, och naturminne, om objektet är ett naturföremål."

Miljöbalken

Enligt författningskommentaren till miljöbalkens 7 kap 10 § avses med skyddsformen naturminne i första hand inte att skydda ett område utan ett föremål. Som framgår av paragrafens första stycke kan dock ett område kring föremålet ingå i skyddet.

Bestämmelsen angående naturminnen har även överförs till miljöbalkens 7 kap 10 § med lydelsen "Ett särpräglad naturföremål får av länsstyrelsen eller kommunen förklaras som naturminne, om det behöver skyddas eller vårdas särskilt. Förklaringen får omfatta även det område på marken som krävs för att bevara naturföremålet och ge det behövligt utrymme."

Bedömning

De områden som listas i bilaga 1 utgör samtliga markområden vilka är skyddade som naturminnen eller naturminnesmärken. Med hänvisning till övergångsbestämmelserna i naturvårdslagen och med stöd av lydelsen i miljöbalkens 7 kap 10 § bör dessa områden hädanefter benämnas och hanteras som naturreservat.

Per-Olof Martinsson

Naturminnen som hädanefter benämns naturreservat

Originalid	Namn	Tillkomst- datum	Kommun- namn	Objekttyp
1404002	Peppared	1925-04-21	Mölnadal	Hassellund
1404004	Klockberget	1932-11-29	Tanum	Berghäll
1404019	Morlanda	1945-12-10	Orust	Berga klev, lövskogsravín
1404027	Grössby södra 4:1	1946-11-07	Stenungsund	Blåsippebestånd i gles lövskog med ek och björk
1404041	Högsbo pegmatitbrott	1973-01-02	Göteborg	Pegmatitbrott
1404043	Öddö 2:9	1973-10-30	Strömstad	Bestånd av bohuslind
1404044	Gåsevik	1974-05-09	Lysekil	Kalkäng
1404045	Öddö 1:63 Drängsviken	1976-08-02	Strömstad	Idegranbestånd
1504046	Ön Risö	1963-04-10	Mark	Skog
1504045	Ön Fläskö	1963-04-10	Borås	Blandskog, fiskgjuse
1504055	Kycklingkullen	1964-10-30	Ulricehamn	Slätteräng
1604007	Skultorpsprofilen	1927-09-05	Skövde	Område med kalktuff
1604035	Stipakullen Vartofta- Åsaka	1934-08-17	Falköping	Växtlokal stipagräset
1604064	Dimbo	1958-01-18	Falköping	Fjällskära
1604071	Sjöängen, Slöta	1958-05-06	Falköping	Botaniskt värdefullt kärr
1604096	Valstad	1969-03-06	Tidaholm	S:t Pers nycklar
1604098	Bolum Heljesgården, Bolum	1970-04-27	Falköping	Lövträdsbevuxen moränrygg